

Janko Kersnik: Mačkova očeta

1. Ali so trditve o besedilu pravilne ali ne?

Besedilo spada v pripovedništvo.

DA NE

O dogajanju pripoveduje ena od književnih oseb.

DA NE

Iz odlomka je razvidno, v katerem kraju se zgodba dogaja.

DA NE

V besedilu je predstavljeno zgodovinsko dogajanje.

DA NE

Pripovedovalec se v odlomku pogovarja s starim Mačkom in njegovim sinom.

DA NE

Iz odlomka vejeta vedrina in optimizem.

DA NE

1

2. Kaj v prvem odstavku besedila pomeni, da stari Maček še ni bil za »starega« pri hiši?

... da je bil oče še gospodar ...

3. Čemu je Maček odgovoril pripovedovalca? Kako se je pripovedovalec ob tem počutil in zakaj?

... da bi od njega dobil tobak ...

4. Pri Mačkovih so bili revni.? Iz besedila izpiši tri primere, ki to dokazujejo.

... bajta ... mimo njegove lesene, neznatne hiše ... bosopet, opravljen v star, raztrgan in umazan kožuh ... zdaj imamo vsaj sok, četudi ... tedaj je bil mož še gospodar malega svojega posestva ...

5. Ponovno preberi besedilo in bodi pozoren na to, kako se Maček vede do pripovedovalca. Slednji starega Mačka redko označuje neposredno. Katere Mačkove lastnosti lahko razbereš iz njunih pogovorov?

Izbiraj med: *spontanost, maščevalnost, naivnost, delavnost, občutljivost, nedostopnost, nezaupljivost, nepopustljivost.*

1. »Dober dan, gospod!« je dejal in raztegnil čudno svoje lice v kolikor moči prijazen smehljaj. nezaupljivost

2. »Počil si bom, kadar me tja gor poneso,« je zavrnil mož; »bajte pa ne dam! /.../« nepopustljivost

3. Hotel sem odgovoriti, a starec mi je obrnil hrbet in s kratkim »z Bogom, gospod« koracal proti svoji bajti. nedostopnost

6. Kaj v besedilu pomeni, da si bo stari Maček odpočil, ko ga »tja gor poneso«?

... da bo prepustil lastništvo šele po smrti ...

7. **Zakaj Maček ni hotel kmetije izročiti sinu?** Izberi pravilne odgovore.

- Ker se je bal za ugled družine.
- Ker se je bal za svoj obstanek.
- Ker se ni dobro razumel s sinom.
- Ker je bil delaven in pri močeh.
- Ker je bila pač taka navada.

8. **Kaj se je zgodilo s starim Mačkom, ko je kmetijo prepustil sinu? Katero čustvo ob tem dogodku izbruhne na dan?**

... prepirali so se ... sovraštvo ...

9. **Čemu je stari Maček k sebi poklical pripovedovalca?** Izberi pravilni odgovor.

Da bi si pred smrtjo olajšal vest. / Da bi si pri njem izprosil malo vina. /

Želel je dobiti denar za dostojno smrt. / **Želel se je maščevati svojemu sinu.**

10. **Iz katere povedi je razvidno, da je bil Maček ponosen človek, ki je skrival svoje beraštvo?** Izpiši ustrezno poved.

Pa tudi ne prosim zanj – saj vas nisem ... ej, prosil pa nisem, prosil, če sem tudi stradal!

11. **Po čem v besedilu lahko sklepamo, da je v zgodbi udeležen sam avtor, ki je bil po poklicu notar?**

Po glagolih v 1. os. ed.

12. **Kaj se je pri Mačkovih zgodilo po dvajsetih letih?** Dopolni poved.

Po dvajsetih letih Mačkov SIN iz hiše vrže svojega očeta. Ta je bil SIN najstarejšega Mačka.

13. **Mlajši Maček je bil svojemu očetu zelo podoben. Katere so njune skupne lastnosti?** Zapiši najmanj pet njunih skupnih lastnosti.

... hitre jeze, bosopeta, raztrgana, postopata pred hišo, sovražna, maščevalna ...

14. **Če si pozorno prebral besedilo, si lahko ugotovil, da je imel mlajši Maček še eno slabost, ki je njegov oče ni poznal. Katero?** Označi pravilni odgovor.

Rad se je tožaril.

Bil je bolan.

Rad je popival.

Bil je nezvest.

15. Kako so si sledili dogodki iz odlomka? Razvrsti jih, kot so si sledili v času.

- __1__ Pripovedovalec se za stalno preseli v domači kraj.
- __3__ Starejši Maček na smrtni postelji terjatev prepíše na soseda.
- __5__ Pripovedovalec Mačka spomni, kako je sam ravnal s svojim očetom.
- __2__ Sin mlajšega Mačka se oženi in prevzame posestvo.
- __4__ Pretepeni starec pride k pripovedovalcu po pomoč.
- __6__ Zvonjenje pripovedovalca spomni na usodo Mačkovih očetov.

3

16. Katere trditve držijo za pripoved o *Mačkovih očetih*?

DRŽI NE DRŽI Slika ima socialno tematiko.

DRŽI NE DRŽI Kersnik prikaže kmeta kot neprijaznega in zaprtega človeka, ki ni sposoben vzpostaviti sproščenega medčloveškega stika.

DRŽI **NE DRŽI** Pisatelj idealizira in olepšuje življenje kmetov, zato pravimo, da je zanj značilen realistični slog pisanja.

DRŽI **NE DRŽI** Pregovor *Starši nabirajo, sinovi tratijo, vnuki stradajo* povzema sporočilo zgodbe.

DRŽI **NE DRŽI** Kersnik v svojem delu predstavlja izjemnega, posebnega posameznika.

DRŽI NE DRŽI Dogajanje v zgodbi zajema več let.

DRŽI **NE DRŽI** Besedilo spada med daljšo pripovedno prozo.

DRŽI **NE DRŽI** Iz besedila je jasno razvidno, da se Mačkovi pripovedovalcu smilijo in da z njimi sočustvuje.

DRŽI NE DRŽI Pripovedovalec obema Mačkoma predlaga, naj posest prepustita potomcem.

DRŽI NE DRŽI Pripovedovalec je bil Mačkov sovaščan.

DRŽI **NE DRŽI** Pripovedovalec se do dogajanja vseskozi opredeljuje in ga komentira.

17. Pripovedovalec na koncu zgodbe mlajšega Mačka spomni, kako je sam ravnal z očetom. Kako se Maček odzove na njegove besede? Izberi pravilni odgovor.

- a. Glasno prizna svoje ravnanje, a ga ne obžaluje, saj je bil oče slab.
- b. Brezbrižno mu odgovori, da si je oče takšno ravnanje zaslužil.
- c. Opravičuje se z dejstvom, da je bil oče hudoben in slab človek.**
- d. Ne zaveda se, da ponavlja očetova dejanja.

18. Kateri slogovni postopek prevladuje v naslednjih odlomkih? Pred vsak odlomek zapiši ustrezno številko. = 1 pripovedovanje 2 dvogovor 3 opisovanje

Ko sem prihajal mimo, je stal mož kakor navadno sredi male tratine med cesto in hišo, bosopet, opravljen pa v star, raztrgan in umazan kožuh; roke je sklepal na hrbtu.

Zvečer pred mojim odhodom pa pride starikava babnica iz vasi k meni s prošnjo, naj vendar obiščem Mačkovega očeta, ki baje ne bo več okreval. Šel sem takoj z njo, a kako sem se čudil, ko me je vedla mimo njegovega doma do drugega soseda.

»Pomagajte mi, gospod, če ne me bo ubil ta vrag« - je kričal. »Kdo?«

»Sin, ej, kaj sin - vrag je to, prokleti! Takega me je naredil, - tepel in po cesti valjal!«

Povesil je glavo in odšel, ne da bi izpregovoril besedico več. Domov se ni vrnil, ampak k sosеду je šel, k mlademu Matevžku, in tam hiral v jezi in sovraštvu do svojega sina. Tožil ga je, a sodbe ni ućakal.